

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЦЕРКОВНЕ МИСТЕЦТВО ТА АРХІТЕКТУРА В УКРАЇНІ»

Компонента освітньої програми – обов'язкова (3 кредити)

Освітньо-професійна програма	«Богослов'я»
Спеціальність	041, Богослов'я
Галузь знань	04, Богослов'я
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Мова навчання	Українська
Профайл викладача (-ів)	Марчук Олександр Танасійович , кандидат філософських наук, асистент кафедри філософії та культурології
Контактний тел.	+380956761523
E-mail:	o.marchuk@chnu.edu.ua
Сторінка курсу в Moodle	https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=1397
Консультації	Середа, 16:00 -17:00

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Церковне мистецтво та архітектура в Україні» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів напрямку 041 – Богослов'я.

Мета курсу – ознайомити студентів з основними аспектами історичного розвитку церковного мистецтва та архітектури в Україні від найдавніших часів до початку XXI ст. А також познайомити із специфікою формування релігійної культури українців та основними досягненнями українського сакрального мистецтва в контексті його регіональних виявів (за відповідними мистецтвознавчими напрямками), що сприятиме розвитку професійної ерудиції, спроможності класифікувати види церковного мистецтва різних історичних періодів. Відтак здатності до інтерпретації, консультації та первинної експертної оцінки творів вітчизняного сакрального мистецтва, застосування відповідних знань у своїй професійній діяльності.

Знайомство з основними теоретичними поняттями українського релігійного мистецтва, особливостями історичних етапів розвитку вітчизняної сакральної образотворчості та архітектури, пам'ятками української християнської релігійної культури допоможе студентам оволодіти належним рівнем методичної готовності до професійної діяльності.

Програма дисципліни побудована за історико-хронологічним принципом й охоплює найсуттєвіші досягнення церковного мистецтва та архітектури України в контексті європейської культурної традиції. Дисципліна орієнтує на пошук взаємозв'язків провідних тем вітчизняного церковного мистецтва на різних етапах його розвитку з мистецькою релігійною спадщиною інших народів світу, що сприяє вияву елементів його самобутності та оригінальності.

Вивчення курсу передбачає цілеспрямовану роботу студентів над опрацюванням спеціальної літератури, активну роботу на семінарських заняттях, самостійну роботу, виконання індивідуальних завдань. Здобуті знання збагатять інтелектуальне підґрунтя освітнього розвитку студентів-богословів, розширять

їхній світогляд, науковий та творчий потенціал.

НАВЧАЛЬНИЙ КОНТЕНТ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ, ІСТОРИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ЦЕРКОВНОЇ СИСТЕМИ МИСТЕЦТВА В УКРАЇНІ	
Тема 1	Поняття про систему мистецтва. Феномен церковного мистецтва та архітектури в українській культурі, його структурно-функціональні складові як навчальної дисципліни
Тема 2	Релігійна культура давнього населення території України: передумови формування християнського мистецтва та архітектури
Тема 3	Особливості розвитку церковного мистецтва та архітектури в Київській Русі
МОДУЛЬ 2. ЦЕРКОВНЕ МИСТЕЦТВО ТА АРХІТЕКТУРА УКРАЇНИ (ПІЗНЄ СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ – НОВІТНЯ ДОБА)	
Тема 4	Церковне мистецтво та архітектура в українській культурі другої половини XIV ст. – першої половини XVII ст.
Тема 5	Українське церковне мистецтво та архітектура за часів козаччини і Гетьманщини (друга половина XVII ст. – XVIII ст.)
Тема 6	Церковне мистецтво та архітектура України XIX-XXI ст.
Форма контролю – залік	

Технічне й програмне забезпечення /обладнання

Мультимедійний проектор, мультимедійна дошка, офісні програми призначені для основної маси користувачів: текстові системи, засоби презентацій (Microsoft Word, Libre Office), вільний доступ до мережі Internet.

ФОРМИ, МЕТОДИ ТА ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ

Форми навчання:

Лекції – подання теоретичного матеріалу у вигляді пояснення викладачем ключових аспектів курсу.

Семінарські заняття – обговорення тем на основі аналізу біблійних текстів, їхнього історичного та богословського значення.

Самостійна робота – написання рефератів, підготовка есе, аналіз біблійних сюжетів та ін.

Методи навчання:

- ♪ Пояснювально-ілюстративний метод – представлення матеріалу за допомогою лекцій, схем, таблиць, презентацій.
- ♪ Проблемно-пошуковий метод – постановка дискусійних питань, стимулювання студентів до самостійного дослідження текстів.
- ♪ Метод занурення в історичний контекст.
- ♪ Дискусійний метод.
- ♪ Метод аналізу першоджерел.
- ♪ Метод кейс-стаді (case-study).
- ♪ Метод проєктного навчання – створення презентацій, відео, дослідницьких проєктів.

Освітні технології:

Інтерактивні технології (використання відеоаналізу, веб-квестів та ін., метод «Світове кафе» – групове обговорення ключових тем й ін.)

Проектні технології: (виконання студентами міні-досліджень, колективні проекти (наприклад, створення хронологічної таблиці подій). Цифрові технології (використання електронних ресурсів, мобільних додатків. Онлайн-тести, інтерактивні завдання у Google Forms, Kahoot, Quizizz. Використання Padlet для колективного створення схем і таблиць.

Методи критичного мислення («Кубування» – студентам пропонують шість різних питань до теми (що, де, коли, чому, як, які наслідки). «Дебати» – аргументоване відстоювання позицій на спірні питання.

ФОРМИ Й МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

1.Поточний контроль (формативне оцінювання).

2.Проміжний контроль - модульний тест (офлайн), або ж комплексна контрольна робота, контрольний проєкт.

3.Підсумковий контроль. Форма контролю - залік.

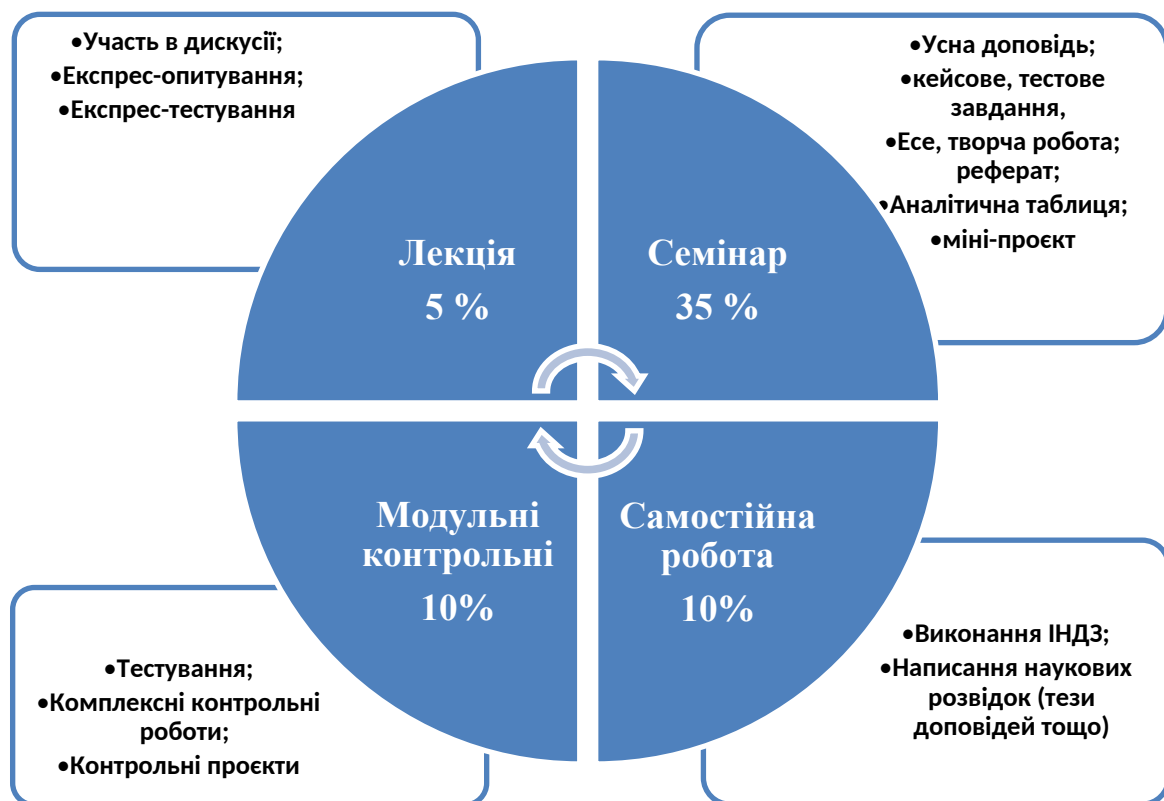
4.Додаткові методи оцінювання (взаємооцінювання: здобувачі освіти аналізують роботи одне одного; самооцінювання чи можливість застосування квізів (Kahoot, Quizizz) для перевірки знань).

Ефективність засвоєння здобувачами освіти матеріалу курсу «**Церковне мистецтво та архітектура в Україні**» багато в чому залежить від системи заходів поточного та проміжного контролю. Відповідно для цього курсу передбачено такі види контролю знань: семінари, модульні завдання, комплексні контрольні роботи, залік.

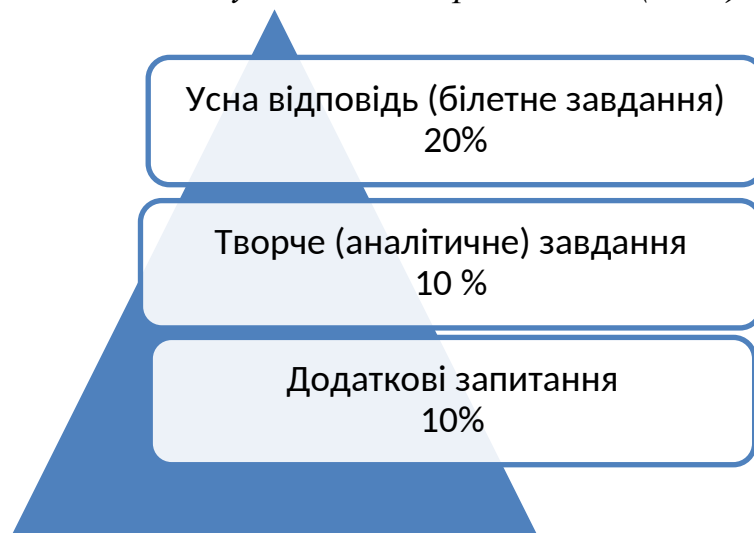
Підсумкова оцінка знань студентів підводиться під час заліку з обов'язковим урахуванням результатів проміжного контролю і передбачає рейтингову систему. Рейтингова система оцінки знань здобувача освіти є сумою балів за такими видами звітної діяльності: робота на семінарських, лекційних заняттях, виконання модульних тестових завдань або ж комплексних контрольних робіт (проєктів), написання рефератів, есе, усне опитування та ін.

Отже, під час вивчення навчальної дисципліни пропонуються такі види та форми контролю

І .Поточний контроль: змістові модулі – (60%)

II. Підсумковий контроль: залік (40 %)

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання програмних результатів навчання здобувачів освіти здійснюється за шкалою європейської кредитно-трансферної системи (ECTS).

Критерієм успішного оцінювання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів (балів) за кожним запланованим результатом навчання.

«А» (100-90 балів) – відмінно – отримує здобувач(ка), який(а) демонструє високі аналітичні здібності та конкретні фахові знання в предметній царині курсу «Церковне мистецтво та архітектура в Україні»; вміє застосовувати їх в процесі розв’язання змодельованих проблемних ситуацій; здатен(а) реалізовувати набуті компетенції в міжособистісному спілкуванні та професійній діяльності.

«В» (89-80 бали) – добре – оцінка, котра підсумовує достатній рівень аналітичних здібностей здобувача(ки) в предметному полі курсу «Церковне мистецтво та архітектура в Україні» й здатність чітко формулювати фактологічні узагальнення щодо проблемних базисів дисципліни

«С» (79-70 балів) – добре – вказує на належну культуру фахової обізнаності в із проблем курсу, що межує з певними труднощами щодо аналітичних узагальнень чи фактологічних даних

«D» (69-60 балів) – задовільно – недостатню фахову культуру обізнаності та часткові знання предметної царини дисципліни

«E» (59-50 бали) – задовільно – дуже хаотичні та невпевнені знання з курсу, неналежну фахову культуру

«Fx» (49-35 бали) – незадовільно – фрагментарні й несистемні знання предметного поля дисципліни. (оцінка «незадовільно» з можливістю повторного складання)

«F» (34-0 балів) – незадовільно без права перездачі – відсутність належних знань й не засвоюваність базових концептів курсу. (оцінка «незадовільно» з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для іспиту	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
81-89	B	добре	
71-80	C		
61-70	D	задовільно	
50-60	E		
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

- ✓ «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chernivets-koho-natsionalnoho-universytetu.pdf>
- ✓ «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/media/n5nbzwgb/polozhennia-chnu-pro-plahi-at-2023plusdodatky-31102023.pdf>

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

- Інститут досліджень бібліотечних мистецьких ресурсів. – Режим доступу: <http://www.lsl.lviv.ua/index.php/uk/pro-biblioteku/struktura-biblioteki/institut-doslidzen-bibliotechnyh-mystetskyh-resursiv/>
- Наукові видання Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології

ім. М.Т. Рильського НАН України. – Режим доступу:
[http://www.etnolog.org.ua/index.php?option=com_content&task=view&id=1757
&Itemid=358](http://www.etnolog.org.ua/index.php?option=com_content&task=view&id=1757&Itemid=358)

Детальна інформація щодо вивчення курсу «Церковне мистецтво та архітектура в Україні» висвітлена у робочій програмі навчальної дисципліни
<https://philcult.chnu.edu.ua/media/1mlj5vd4/tserkovne-mystetstvo-ta-arkhitektura.pdf>